

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็น
องค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร
The Relationship Between 21st Century Administrative Skills of Administrators
and Learning Organization of Schools under Nongkhaem district, Bangkok
metropolitan area

ยุทธนา สิทธิการ¹

Yuttana Sittikan¹

โรงเรียนวัดหนองแขม(สหราษฎร์บูรณะ) สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร¹

Watnongkham (Saharachburana), Nongkhaem district Bangkok metropolitan area¹

E-mail: yuttanasittikan@hotmail.com

Received June 25, 2024; Revised June 27, 2024; Accepted June 29, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร การวิจัยนี้ใช้ระเบียบการวิจัยเชิงปริมาณประเภทการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ที่ใช้เทคนิคการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlational research using correlation analysis) โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูในสถานศึกษา สำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร จำนวน 226 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะของการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นทีม และทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล ตามลำดับ 2) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการคิดอย่างเป็นระบบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา บุคคลที่รอบรู้ เรียนรู้เป็นทีม มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน และมีแบบแผนความคิด ตามลำดับ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด 3

ลำดับแรก คือ ทักษะด้านการสื่อสารกับมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน รองลงมา ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัลกับมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ทักษะด้านการสื่อสารกับมีแบบแผนความคิด ตามลำดับ

คำสำคัญ: การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ความสัมพันธ์ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The research aimed 1) to study the administrative Skills of administrators of Schools in Nongkhaem district, Bangkok metropolitan area. 2) to study the learning organization of the School under Nongkhaem district, Bangkok metropolitan area. 3) to study the relationship between 21st century administrative skills of administrators and the learning organization of schools under Nongkhaem district, Bangkok metropolitan area. This research uses quantitative research, and correlation research using correlation analysis. The data was collected by 226 school administrators and teachers in schools under Nongkhaem district, Bangkok metropolitan area. The instrument included a questionnaire with a confidence interval of 0.96. The statistics used were percentage, mean, and standard deviation. Pearson's Simple Correlation Coefficient.

The research revealed as follows: 1. The overall aspects of administrative Skills of administrators of Schools in Nongkhaem district, Bangkok metropolitan area was at a high level. When considering each aspect, it was found that the highest level of analytical and creative thinking. followed by interpersonal skills. Communication skills Teamwork skills and technology and digital skills, respectively. 2. The overall learning organization School under Nongkhaem district, Bangkok metropolitan area was high level. And when considering each aspect found was at a high level. System thinking was the highest, followed by well-rounded people, team learning, shared vision, and mental model accordingly. The overall relationship between 21st-century administrative skills of administrators and the learning organization of schools under Nongkhaem district, Bangkok metropolitan area was positive at a high level that the means were significantly different at the statistical levels 0.01. When considering the positive relationship was moderate level the means were significantly different at the statistical levels 0.01. The top three pairs were the highest first, communication and shared vision skills, second technology-digital and shared vision, third communication, and mental models respectively.

Keywords: Learning organization, Relationship, 21st Century Administrative Skills of Administrators

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 เราได้เข้าสู่ยุคที่เทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมีผลกระทบอย่างรวดเร็วต่อทุกด้านของชีวิต เศรษฐกิจสังคม, วัฒนธรรม, และการศึกษา เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้บริหารการดำเนินงานในองค์กรและสถานศึกษาต้องปรับตัวเพื่อเห็นความเป็นอยู่ในยุคที่ท้าทายและเติบโตอยู่เสมอ การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลก ภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรมจริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น.1) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่พัฒนาและเปลี่ยนแปลงสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญหลายคนให้ความเห็นว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหารส่วนหนึ่ง ดังนั้น ผู้บริหารจึงเป็นตัวแปรสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ จึงต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (อมรรัตน์ เตชะนอก 2563, น. 367) การมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายในอนาคตที่ชัดเจนมีการสร้างพันธกิจเพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ปลูกฝังวัฒนธรรมและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน กระตุ้นและส่งเสริมการใช้ความคิดเชิงสร้างสรรค์ และการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในระดับบุคคล ระดับทีม และระดับองค์กรเพื่อให้องค์กรสามารถปรับตัว พัฒนาขีดความสามารถภายใต้สิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงและมีการแข่งขันที่สูงขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและเกิดความยั่งยืน องค์กรแห่งการเรียนรู้เน้นว่าเป็นเทคนิคหนึ่งในการพัฒนาองค์กรที่ถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย สำหรับการพัฒนาองค์กรสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ นั้นควรมีแนวทางการนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมทั้งด้านนโยบาย ด้านการปฏิบัติงาน และด้านการประเมินผล ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามปัจจัย และบริบทของแต่ละองค์กรซึ่งภาวะผู้นำของบุคลากรทุกคนและทุกระดับมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและผลักดันในการพัฒนาองค์กรสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ ในการสร้างวิสัยทัศน์ สร้างความเข้าใจ สร้างความคิดอย่างเป็นระบบ สร้างวินัยในการพัฒนาตนเอง สร้างการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง (นฤมล จิตรเอื้อ และคณะ 2560)

การองค์กรแห่งการเรียนรู้เป็นแนวคิดเพื่อการส่งเสริมให้บุคคลมีการพัฒนาความรู้ความสามารถ แลกเปลี่ยนถ่ายทอดประสบการณ์ การจัดเก็บความรู้อย่างเป็นระบบพร้อมการแสวงหาความรู้ มีการปรับปรุงและการแก้ไขเพิ่มเติมความรู้เองอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอด มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ รวมทั้งมีวิสัยทัศน์ทางเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กระบวนการทำงานที่เป็นระบบและในรูปแบบการทำงานเป็น มีความกระตือรือร้นเพื่อขยายศักยภาพของตนเองและขององค์กร และยังสามารถนำไปปรับใช้ในการทำงานขององค์กร ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นส่วนที่ช่วยในการเรียนรู้ได้ดีและเหมาะสม (จิราพรพรณ เสี่ยงเพราะ, 2561, น. 13-14) สถานศึกษาในฐานะที่เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการแสวงหาความรู้และการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่

จะช่วยให้องค์กรสามารถเผชิญหน้ากับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกเพื่อความอยู่รอด และเป็นการสร้างความสมดุลให้แก่องค์กรในระยะยาวจึงเห็นได้ว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มีความสำคัญอย่างมากในการทำให้องค์กรสามารถอยู่รอดในยุคปัจจุบันสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงพร้อมการแข่งขันได้ ต้องมีการพัฒนาบุคลากรในองค์กรทุกระดับมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาศักยภาพของตนเองตลอดเวลา นำความรู้และความสามารถไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและต้องเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วย เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว เหมาะสมกับสถานการณ์และสอดคล้องกับการบริหารราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยเฉพาะโรงเรียนซึ่งเป็นองค์กรที่เฝ้าการศึกษาและพัฒนา นักเรียนให้มีคุณภาพ ดังนั้นโรงเรียนจึง ต้องพัฒนาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายทางการศึกษา

กรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานเขตปกครองพิเศษ มีระเบียบการบริหารเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 437 โรงเรียน มีการจัดการศึกษาตามนโยบายของกรุงเทพมหานครโดยมุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพและเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในศตวรรษที่ 21 มิให้มีการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ อีกทั้งพัฒนาความรู้ความสามารถและศักยภาพของบุคลากรในองค์กรที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพร้อมให้ความสำคัญและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการศึกษา (กลุ่มงานแผนงานและสารสนเทศ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2563) จึงทำให้โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครมีการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อให้ยกระดับคุณภาพสู่เกณฑ์มาตรฐานสากล เกิดการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสอดคล้องกับเหตุการณ์ในปัจจุบันซึ่งมุ่งเน้นพัฒนาผู้ที่มีส่วนในการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพกับความรู้ความสามารถของบุคลากรทางการศึกษากรุงเทพมหานคร ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล มีการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับหน่วยงาน

ดังนั้นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร เป็นเรื่องที่น่าสนใจและมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีลักษณะที่เกี่ยวข้องกันในการพัฒนาและควบคู่กัน เนื่องจากสถานศึกษาเองก็เป็นองค์กรที่ต้องเรียนรู้และพัฒนาอยู่เสมอ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วก็ต้องทำให้เข้าใจถึงทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ให้ความสำคัญกับความเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ยังต้องเรียนรู้ทักษะและวิธีการใช้ข้อมูลให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาองค์กร การให้ความสำคัญในการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จึงช่วยส่งเสริมการปรับตัวและพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาให้ก้าวทันในยุคปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นสารสนเทศในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ตลอดจนเป็น

สารสนเทศให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปเป็นแนวทางประกอบการพิจารณาตัดสินใจ ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาตนเองให้มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

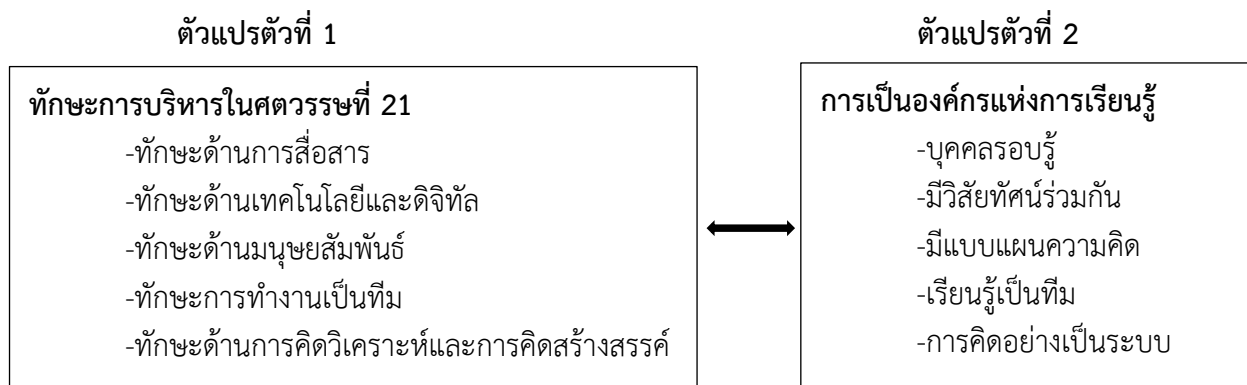
การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร

การทบทวนวรรณกรรม

นวัตกรรมการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร คือองค์ความรู้ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ดังนั้นเป้าหมายของการทบทวนวรรณกรรม ทบทวนแนวคิดและทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานครและความสัมพันธ์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร เพื่อสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยสำหรับการใช้ในการออกแบบการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์และกำหนดทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา จากมุมมองและจากผลการศึกษาของนักวิจัยและนักวิชาการ ผู้วิจัยพิจารณาว่าคุณลักษณะบางอย่างมีความหมายเหมือนกัน แต่เรียกชื่อที่ต่างกัน ดังนั้นเพื่อให้การนำทักษะการบริหารและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า มีจำนวน 19 องค์ประกอบ แต่สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยคัดเลือกตัวแปรที่มีความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป ได้ตัวแปรทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านการสื่อสาร 2) ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล 3) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 4) ทักษะการทำงานเป็นทีม 5) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจะนำมาใช้ในการศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา และสังเคราะห์องค์ประกอบของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ พบว่า มีจำนวน 16 องค์ประกอบ แต่สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยคัดเลือกตัวแปรที่มีความถี่ที่ 8 ได้ตัวแปรทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) บุคคลรอบรู้ 2) มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 3) มีแบบแผนความคิด 4) เรียนรู้เป็นทีม 5) การคิดอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะนำมาใช้ในการศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2566 จาก 6 โรงเรียน แยกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 25 คน ครูจำนวน 421 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 446 คน (รายงานสถิติการศึกษากรุงเทพมหานคร 2565) ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp.607 – 610) อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 43) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 226 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ขนาดสถานศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย 5 ด้านดังนี้ 1) ทักษะด้านการสื่อสารมี 5 ข้อ 2) ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัลมี 4 ข้อ 3) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์มี 5 ข้อ 4) ทักษะการทำงานเป็นทีมมี 5 ข้อ 5) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์มี 5 ข้อ โดยใช้เกณฑ์ในการประเมินเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดตามวิธีคิดของ Likert (1976 p. 247) มี 5 ระดับดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย 5 ด้านดังนี้ 1) บุคคลรอบรู้มี 4 ข้อ 2) มีวิสัยทัศน์ร่วมกันมี 3 ข้อ 3) มีแบบแผนความคิดมี 4

ข้อ 4) เรียนรู้เป็นทีมมี 3 ข้อ 5) การคิดอย่างเป็นระบบมี 5 ข้อ โดยใช้เกณฑ์ในการประเมินเป็นแบบมาตรา
ประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดตามวิธีคิดของ Likert (1976: 247) มี 5 ระดับดังนี้ มากที่สุด มาก ปาน
กลาง น้อย และน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือในงานวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ โดยมีรายละเอียดตาม
ขั้นตอน ดังนี้ 1) ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร แนวคิด หลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารใน
ศตวรรษที่ 21 และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดประเด็น
เพื่อสร้างเครื่องมือ 2) ผู้วิจัยจะกำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ 3) ผู้วิจัยศึกษาวิธีการ
สร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5
ระดับ 4) ผู้วิจัยพัฒนาแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ตามกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระและขอบเขตของ
งานวิจัยและดำเนินการจัดทำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับร่าง 5) ผู้วิจัยนำเสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่
ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และให้ข้อเสนอแนะ 6) ผู้วิจัย
นำเสนอแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content/Validity) ของเครื่องมือ
โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index/of/Item Objective/Congruence : IOC)
แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ (Try
Out) เกณฑ์การพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องไม่ต่ำกว่า 0.80 ขึ้นไป ถ้าข้อคำถามใดมีค่า
ดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.80 ผู้วิจัยจะนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ (Try Out)
ดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 จึงถือเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้ทุกข้อ จากการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
ของข้อคำถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 จำนวน 42 ข้อ มีค่าเท่ากับ 1.00 ทุกข้อคำถาม 7) ผู้วิจัยจะนำเป็น
แบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 ชุด 8) ผู้วิจัยจะนำ
แบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอน
บาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้เท่ากับ 0.968 9) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วทำเป็น
ฉบับสมบูรณ์ เพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ ดังนี้ 1) ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความ
อนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
รัตนโกสินทร์ (ศาลายา) เพื่อขอความร่วมมือและความอนุเคราะห์ไปยังสถานศึกษา 6 แห่ง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อ
ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์จำนวน 226 ชุด โดย
ใช้โปรแกรม Google Form เป็นเครื่องมือในการสร้างแบบสอบถามออนไลน์ 3) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม
ด้วยตนเอง โดยการให้กลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ทำการสแกน QR Code ของผู้วิจัย หรือเข้าไปใน Link ของ
แบบสอบถาม เพื่อแสดงความคิดเห็นในแบบสอบถามออนไลน์ 4) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมทั้งหมดจากกลุ่ม
ตัวอย่าง ทำการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์และนำไปบันทึกลงในโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างและคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถามที่ส่งไปสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร จำนวน 226 ฉบับ แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาดำเนินการดังต่อไปนี้ 1) นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ขนาดสถานศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นรายชื่อ ใช้วิเคราะห์คำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง 2) นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาแปลความหมาย รายด้าน รายข้อ และความหมายในภาพรวม โดยใช้เกณฑ์ประเมินและแปลความหมายค่าเฉลี่ยของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 123) ดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด 3) นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำผลการวิเคราะห์ ที่ได้มาแปลความหมาย รายด้าน รายข้อ และความหมายในภาพรวมการแปลผลค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ประเมินและแปลความหมายค่าเฉลี่ยของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 หน้า 123) ดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด 4) นำข้อมูลที่ได้แปลความหมายความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานครโดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยกำหนดเกณฑ์ของ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, น. 261) สูงมาก สูง ปานกลาง ต่ำ ต่ำมาก 2) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้ 1) สถิติที่ใช้หาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ด้านดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถาม (IOC : Index of Item Objective Congruence) 2) สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่น (คุณภาพของเครื่องมือ) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) 3) สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ 3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) 4) สถิติทดสอบสมมุติฐาน ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ ทักษะของการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นทีม ตามลำดับและทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ต่ำที่สุด มีรายละเอียด ดังนี้ 1) ผลการวิเคราะห์ ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ

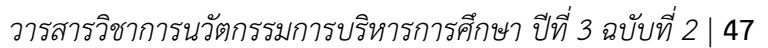

พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มากที่สุด ได้แก่ ท่านศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากสิ่งใหม่ ๆ มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และนำมาใช้พัฒนาองค์กรได้อย่างเหมาะสมความสามารถของแต่ละบุคคล รองลงมา ท่านเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ในการคิดหลายมิติ คิดได้กว้างไกลและมีเหตุผล ท่านมีความสามารถในการวิเคราะห์นโยบายกลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ ขอบข่ายงาน ในสถานศึกษา ตามลำดับ และท่านสามารถผสมผสานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์คิดนอกกรอบและแตกต่างไปจากเดิมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ต่ำที่สุด 2) ผลการวิเคราะห์ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ท่านเป็นกัลยาณมิตรกับบุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงสุด รองลงมา ท่านยอมรับนับถือให้เกียรติซึ่งกันและกันในการร่วมงาน ท่านมีความยืดหยุ่นเป็นมิตรและความจริงใจในการทำงานพร้อมให้คำปรึกษาและจัดกิจกรรม ตามลำดับ และท่านมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลและชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ต่ำที่สุด 3) ผลการวิเคราะห์ ทักษะด้านการสื่อสาร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ท่านมีความสามารถในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ประกอบการ วิจยารณญาณ ไตร่ตรองถึงความถูกต้องน่าเชื่อถือ รองลงมา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ท่านสามารถให้คำแนะนำและปรึกษาเกี่ยวกับแหล่งของข้อมูลข่าวสารให้กับผู้อื่นได้ และต่ำที่สุดได้แก่ ท่านสามารถประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เข้าใจชัดเจนและตรงกัน 4) ผลการวิเคราะห์ ทักษะการทำงานเป็นทีม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ท่านมีวิธีการสร้างบรรยากาศในการทำงานอย่างมีความสุข มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงสุด รองลงมา ท่านมอบหมายงานอย่างเป็นธรรมตามความเหมาะสมและความสามารถของแต่ละบุคคล ท่านมีการสร้างขวัญกำลังใจและสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ ตามลำดับ และท่านช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้แก่ทีมงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ต่ำที่สุด 5) ผลการวิเคราะห์ ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ท่านเรียนรู้และรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยพร้อมพัฒนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงสุด รองลงมา ท่านใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษาอย่างชาญฉลาด ท่านมีความสามารถในการเลือกใช้ สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี สารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ ตามลำดับ และท่านมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานของสถานศึกษาสู่สาธารณชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ต่ำที่สุด

ผลการวิเคราะห์ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการคิดอย่างเป็นระบบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา บุคคลที่รอบรู้ เรียนรู้เป็นทีม มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ตามลำดับ และมีแบบแผนความคิดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ต่ำที่สุด 1) ผลการวิเคราะห์ ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ท่านสามารถเชื่อมโยงกระบวนการความสัมพันธ์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล รองลงมา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ท่านสามารถวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขปัญหาได้อย่างรอบคอบ มีวิจยารณญาณ ท่านศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลก่อนลงมือปฏิบัติทำงานจริง ตามลำดับ และท่านมีความสามารถในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขงานได้อย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ต่ำที่สุด 2) ผลการวิเคราะห์ ด้านบุคคลที่รอบรู้ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ท่านมีความกระตือรือร้นสนใจพัฒนา ใฝ่ศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอด รองลงมา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ท่านยอมรับความเปลี่ยนแปลงทางความรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ท่านมีความรู้ความเข้าใจสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างสร้างสรรค์ ตามลำดับ และท่านมีความสามารถผลิตผลงาน สร้างผลงาน สร้างนวัตกรรมที่มีคุณค่าในการพัฒนาสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ต่ำที่สุด 3) ผลการวิเคราะห์ ด้านเรียนรู้เป็นทีม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ท่านมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิด ข้อคิดเห็น ทักษะ

และประสบการณ์การทำงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงสุด รองลงมา ท่านมีความสามัคคีในหมู่คณะกับการทำงานร่วมกัน และท่านมีการถ่ายทอดความรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการทำงานเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ต่ำที่สุด 4) ผลการวิเคราะห์ ด้านมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับและเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ ยุทธศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงสุด รองลงมา ท่านมีความร่วมมือในการคิดที่จะเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสถานศึกษาร่วมกัน และท่านมีความคิดทัศนคติความเชื่อที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันมองเห็นภาพหรือนาคตที่บุคลากรพึงคาดหวังและปรารถนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ต่ำที่สุด 5) ผลการวิเคราะห์ ด้านมีแบบแผนความคิด โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ท่านมีวิธีการคิดที่ไม่ยึดติด ปรับเปลี่ยนและเปิดใจพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงสุด รองลงมา ท่านมีความตระหนักถึงเข้าใจซึ่งบทบาทหน้าที่ของตนเองผู้อื่นและองค์กร และท่านมีสติพิจารณาญาณในการทำงานอย่างรอบคอบและสอดคล้องสู่เป้าหมายขององค์กร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ต่ำที่สุด

ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับรายด้านของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา กับรายด้านทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร พบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษากับทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรายด้านทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับรายด้านของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านการสื่อสาร กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ คือ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านการสื่อสาร กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา เรียนรู้เป็นทีม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านการสื่อสาร กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน รองลงมา คือ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านการสื่อสาร กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา มีแบบแผนความคิด ตามลำดับ และมีคู่ที่มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับความสัมพันธ์ต่ำและความสัมพันธ์ที่ต่ำที่สุด คือ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านการ

[illegible]

สถานศึกษาทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาเรียนรู้เป็นทีม มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับความสัมพันธ์ต่ำและความสัมพันธ์กันต่ำที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานครสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561, น. 84 - 92) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ทักษะด้านการบริหารจัดการองค์การมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาเป็นทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวัฒน์ กุเกียรติกาญจน์, วิจิต แสงสว่าง (2563, น. 68 - 80) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทราผลการวิจัยพบว่า ระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด คือ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะการสื่อสาร ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ทักษะการทำงานเป็นทีม และทักษะการแก้ปัญหา และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรวิทย์ ไกรบำรุง และคณะ (2565, น. 119 - 131) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องรูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า ทักษะและแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ผลการวิเคราะห์ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ บุคคลที่รอบรู้ เรียนรู้เป็นทีม มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน และมีแบบแผนความคิด และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิตติมา ใจปลื้ม, นิลาวลัด จันทะรังสี, อัมพล เจริญนนท์, เรืองวิทย์ นิลโคตร, และ วัยวุฒิ บุญลอย (2564, น. 46 - 60) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เป็นกระบวนการจัดเก็บความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สามารถนำมาพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา รวมถึงการเสริมสร้างวินัย 5 ประการ ได้แก่ 1) ความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษของบุคคล 2) รูปแบบความคิด 3) การมีวิสัยทัศน์ร่วม 4) การเรียนรู้เป็นทีม และ 5) การคิดเชิงระบบ เพื่อนำไปใช้การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่สมบูรณ์แบบ และมีระบบการเพิ่มศักยภาพในการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นุชรา โพธิ์พัฒนชัย (2564, น. 77 - 79) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนในสังกัด

สำนักงาน เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อนำมาจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ภาพรวม พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ลำดับที่ 1 ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ลำดับที่ 2 ด้านการเรียนรู้เป็นทีม ลำดับที่ 3 ด้านแบบแผนทางความคิด ลำดับที่ 4 ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน และลำดับที่ 5 ด้านความรู้แห่งตน

ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานครโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณี กัญญา สายธนู (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่าการสื่อสารและการจูงใจของผู้บริหารเป็นส่วนหนึ่งของทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง สอดคล้องกับ ไกรราช ตั้งเมธารักษ์ (2564, น. 109 - 110) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ในระดับสูง

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์กรแห่งการเรียนรู้ มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) บุคคลรอบรู้ 2) มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 3) มีแบบแผนความคิด 4) เรียนรู้เป็นทีม 5) การคิดอย่างเป็นระบบ

ภาพที่ 2 องค์กรแห่งการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน แต่ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรคำนึงถึงทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัลให้มากและเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา เพราะเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในสมัยปัจจุบัน เนื่องจากเทคโนโลยีและดิจิทัลเป็นบทเฉพาะที่มีผลกระทบในทุกด้านของชีวิตและการทำงาน ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัลทำให้บุคคลสามารถเข้าถึงข้อมูล, สื่อสาร, และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น. นอกจากนี้, ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัลมีความสำคัญในการทำงานและการพัฒนาองค์กรในภาพรวม

2. ผลการวิเคราะห์ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน แต่มีแบบแผนความคิดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูที่อยู่ในองค์กรควรคำนึงถึงแบบแผนความคิดเป็นวิธีการที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการคิดเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนานวัตกรรมและกลายเป็นแนวคิดที่ถ่ายทอดไปยังหลายภาคส่วนของการบริหารและการพัฒนาองค์กรในปัจจุบัน แบบแผนความคิดเน้นการมองเห็นปัญหาจากมุมมองของบุคลากรในองค์กร และการทำงานร่วมกันเป็นทีมเพื่อค้นหาและทดลองไอเดียในขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการให้มาก

3. ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง ทำให้พบว่า หากจะพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาควรพัฒนาเป็นองค์กรรวม จะเกิดประสิทธิภาพมากกว่าพัฒนาเป็นรายด้าน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้ข้อมูลมาเป็นแบบอย่างให้ผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ นำไปใช้ปฏิบัติต่อไป

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้ข้อมูลมาเป็นแบบอย่างให้ผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ นำไปใช้ปฏิบัติต่อไป

3. ควรหาแนวทางในการพัฒนาและเสริมสร้าง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร

4. ควรหาแนวทางในการพัฒนาและเสริมสร้าง การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

- กิตติมา ใจปลื้ม, นิลาวัลณ์ จันทะรังสี, อัมพล เจริญนนท์, เริงวิชญ์ นิลโคตร, และวิบูลย์ บุญลอย. (2564). การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 8(6), 46-60.
- ไกรราช ตั้งเมธารักษ์. (2564). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- จิราพรรณ เสี่ยงเพราะ. (2561). การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ณิกัญญา สายธนู. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- นฤมล จิตรเอื้อ เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน และณลินณัฐ ดีสวัสดิ์. (2560). บทบาทภาวะผู้นำในการพัฒนา องค์กรสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นุชรา โพธิ์พัฒนชัย. (2564). การศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต หนองแขม กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษาวิทยาลัยครูสุริยเทพ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญส่ง กรุงขาลี. (2561). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- พรปวีณ์ ไกรบำรุง และคณะ. (2565). รูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1. สิกขวารสารศึกษาศาสตร์, 9(2), 119-131.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วรภาพร บุญมี, และพิมพ์กา ธรรมสิทธิ์. (2563). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดอุดรดิธ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุดรดิธ, 172-182.
- สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (2563). รายงานสถิติการศึกษา ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ พจน์กลองกระดาก.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. กรุงเทพฯ:พริกหวาน กราฟฟิค.
- สุวัฒน์ กู้เกียรติกาญจน์, วิจิต แสงสว่าง. (2563). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์. 68 – 80

อมรรัตน์ เตชะนอก. (2563). การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศตวรรษที่ 21. มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Likert, R.. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. In Reading in Fishbein, M
(Ed.), *Attitude Theory and Measurement* (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.